

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — **Inserati:** Šeststopna petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — **Velja za Ljubljano v upravnishvu:** za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. **Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.**

Štev. 222.

V Ljubljani v sredo, 30. septembra 1885.

Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

Z oktobrom 1885 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	„ 5.—
„ četrt leta	„ 2-50
„ en mesec	„ —85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	„ 3.—
„ četrt leta	„ 1-50
„ mesec	„ —50
za donajanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Položaj v Macedoniji.

Nebrojnokrat uže polagal je na srce bolgarski knez svojim podanikom v Bolgariji ter strogo priporočal borilcem sa svobodo v vzhodni Rumeliji, naj se varujejo, da se agitacija ne zanese čez meje v Macedonijo, in zagrozil je tudi strogo kaznenemu, kdor bi se drznil ravnati proti njegovim besedam. In to ni storil knez samo iz ozira na sosedno deželo, marveč dobro vedoč, da so zdaj razmere v Macedoniji take, da morejo vsak trenotek spraviti orijentno vprašanje v vsem obsegu zopet na dnevni red. V nesrečni Macedoniji kraljuje neprestano brezvladje, in neprestani razjarjeni boji med Grki in Bolgari slabijo se tisto malo turške avtoritete, katero bi morala kazati oblastva.

V medsebojnem sovraštvu poslužujeta se oba naroda najumazanejših in najbolj zavržljivih sredstev, da bi le jeden drugemu bolj potlačil; Bolgar skuša Grka in Grk Bolgara, kakor pač nanese, pri turških dostojanstvenikih zatožiti kot državni nevarnega, izdajkega za turško gospodstvo. In te večne denunciacije unemajo nezaupne Turke, da se ne plašijo najgrših zločinov, kadar treba odstraniti kako kot sumljivo označeno osebo.

Pravoslavni moslemini imajo malo zaupanja do gjavrov, zato menijo, da izvrše bogu dopadljivo dejanje, če postopajo nasilno ter napovedujejo uničujoči boj proti kristijanom. In če se jim ta nasilstva še posrečijo, če si napolnijo žepe z denarjem kristijanov, jih to še bolj osrčuje in naganja k daljnim grozodejstvom. V mestih so sicer nekoliko bolj varni kristijani, ker so tam nastavljene garnizije rednih čet, ki jih varujejo, a gori omenjene denunciacije dajejo turškim oblastnikom prilike dovelj, da izsiljujejo od kristijanov časih ogromne svote. Po kmetih in celó v obližji mest pa se klatijo roparske čete, koje vzmó vse s seboj, kar se odtrgati dá; da je ljudstvo vsled tega razdvojeno in razburjeno, ni čuda, in tudi ni čuda, če bi si tako od vseh strani stiskano ljudstvo samo z orožjem v roci iskalo pravice.

In kaj stori turška vlada? Dolgo časa se niti zmenila ni za roparske čete; kaj je bilo njej mari, če so nadlegovale gjavra. A v novejšem času obrnila je tudi ona, vsaj navidezno, pozornost na to zadevo, navidezno, da more potem tujim konzulom bahati se, češ, vidite, kako mi skrbimo za svoje podanike, o vsaki priliki gledamo, da se jim po krivici ne zakrivi las na glavi. Vlada pa tudi gleda, da se ta njena skrb za varnost imenja in

premoženja njenih podložnikov zvé med ljudstvom, zato čuti večkrat potrebo, v uradnem listi objaviti vspehe o takih lovih na roparske tolpe. V istini pa ti lovi nimajo nikakega vspeha. Turški vojaki, itak ne preveč vneti za take divje gombe, umaknejo se hitro pred napadajočimi roparji; se ve da se potem slavi njih hrabro obnašanje ter se v živih barvah slika presežno število roparjev, češ, vse se je storilo, a proti toliki sili se ni moglo nič ubraniti. Razmere ostanejo iste in roparji nadaljujejo neovirano svoj posel.

Toda vse to bi se prenašal narod, da bi le muzelmani sami ne kopičili grozodejstvo na grozodejstvo ter ne zatirali na nečuvven način kristijanov. Najnovejša številka v Sredci izhajajočega bolgarsko-francoskega lista „La Voix de la Macédonie“ objavlja celo vrsto zločinov in grozodejstev, katere so nekaznovano zakrivali muzelmani na kristijanih. V uvodnem članku naglašajo omenjeni list potrebo, da si „do skrajne meje potrpežljivosti“ dovedena raja s pomočjo svobodnih Bolgarov zboljša svoj neznosen položaj. Na Rusijo da se ni možno zanašati, kajti ona se ni samo v Kromeriži zavezala, da postopa soglasno z Avstrijo in Nemčijo, marveč ona skuša ostati tudi v prijaznem razmerji s Turčijo zaradi angleške politike v Carigradu. Ne preostaje torej, mēni dalje ta list, nobena druga pot, nego da si narod sam pomaga. To pa je možno doseči po dveh potih: mirnim potem in po vstaji. Kar se prve poti tiče, mora se Turčija pred vsem primorati, da vpelje v članu 23 in 62 berlinske pogodbe omenjene reforme. „Potem“, piše list dalje, „pričakujemo od vlade svobodne Bolgarije, da hrepeni kot glavni cilj njene notranje in vnanje politike doseči avto-

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E Vacanovi predloži pristo poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Vrli mož zapusti sobo, stopi po stopnicah nizdolu ter se napoti v jedilnico, kjer se je Jacques Mellier čutil, odkod to prihaja, da oba — Rouvenat in Blanche — tako dolgo izostajata. Posestnik ni opazil takoj, kako bled je bil zvesti mu sluga ter kako je drhtel po vsej udih.

„Nu, ali Blanche ne pride dol?“ povpraša Mellier. „Morda jej je slabo?“ — „Blanche joka; ona je obupana“, odgovori Rouvenat hripavim glasom. — „Kaj praviš?“ povpraša Mellier prestrašen. — „Malopridnik je danes porabil mojo nenavzočnost, da jej je povedal, kar sva jej skrbno skrivala: da nisi ti njen oče, da je hči Jean Renaudova!“

Stari posestnik vstane, ter oko mu kakor nekdanj, zopet jezno zasveti. „Kdo li je to storil?“ povpraša. — „Tvoj sorodnik, Fran Parizel.“ — „Ah hinavsk je in mehkužen, liki njegov oče!“ zamrmra Mellier se sklenenimi zobmi. — „Čakam

tvojih ukazov; kaj hočem storiti?“ — „Ali nisi ti tū gospodar?“ — „A Fran je tvoj sorodnik.“ — „Jaz ga ne poznam več; nemam nobenega sorodnika več! Le enega prijatelja še imam — tebe! In le še eno hčer imam, katera me tolaži, koje ljubim in kateri hočem dati srečo, ki sem jo njenim starišem kakor tat ukradel! Fran Parizel je dregnil v srečo najinega otroka; to ni možko, on je malopridnik! Niti ure več ne sme tukaj ostati. Zapódi ga, Pierre, zapódi ga! In, če ni dovolj hiter, vzemi svoj bič ter udari ga, udari ga, kakor da je volk, ki neče ukradenega jagnjeta izpustiti!“

To rekši, zapusti Mellier sobo, stopi v vežo ter reče Franu, ki je bil ravno povečerjal: „Rouvenat ti ima nekaj povedati; on te pričakuje.“

Potem se napoti v prvo nadstropje ter stopi v sobo mlade deklice.

Blanche stopi korak proti njemu, a naenkrat obstane, kakor bi se ne upala dalje; tožno povesi glavico. Starček razprostré svoje roke proti njej ter izpregovori: „Blanche, otrok moj, pridi in razjokaj se na prsih Jacques Mellierovih, razjokaj se na prsih svojega očeta! Ali me čuješ, ljuba hčERICA moja: na prsih svojega očeta se razjokaj!“

In Blanche vrže se ihteč v naročje starčkovo!...

24.

Po glasu, s katerim je govoril Mellier proti Franu, spoznal je le-ta takoj, da je njegovo poročilo Blanche-i napravilo svoj učinek. Njegovo srce ni občutilo nobenega kesa, mariveč še smijalo se mu je, ker bilo je hudobno in polno sovraštva! Mogel si je pač misliti, kaj mu poreče Rouvenat; zato se je na to tudi pripravil.

Glavo visoko držeč ter z drznim pogledovanjem stopi v jedilnico. Rouvenat, imejoč roke sklenene za hrbtom, zdel se je po polnem miren.

„Čujem, da mi imate nekaj povedati?“ izpregovori lepi Fran impertinentno. — „Da, gospod Parizel; imam vam nekaj povedati!“ — „Tedaj se pa požurite.“ — „To kmalu končam! Prejšnji mesec ste polovico svoje letne plače prejeli vnapreje; sedaj nismo vam nič več dolžni; napak...“ — „To mi je vse prav dobro znano. Nu, in?“ — „Nu, gospod Parizel, nič drugemu vam nemam povedati, kakor da vas več ne potrebujem. Od tega trenutka nemate nič več opraviti na pristavi. Pojdite torej v svojo sobo, poberite svoja šila in kopita in glejte, da se čem brž izgubite!“ — „Oho! vi me torej pošiljate preč?“ povpraša Fran s prisiljenim nasmehom. — „Da, jaz vas po-

nomijo za Macedonijo in morda celo popolno osvo-
bojenje. Kar se druge poti tiče, katera nam v
naših očeh daje največ upanja v dosego našega
cilja, mora se gibanja udeležiti vsak Bolgar, naj
je v kneževini, v vzhodni Rumeliji ali Macedoniji.

Kakor je iz ravno navedenih besedij razvidno,
je velika nevarnost, da se tudi Macedonija pri-
druži vzgledu vzhodne Rumelije. Mala iskrica je
v stanu vzbuditi grozen požar vstaje v Macedoniji,
katera bi se potem gotovo tudi razširila čez Alba-
nijo, in vse balkanske države primorane bi bile
prijeti za orožje, ali braneče dozdanje svoje po-
sestvo, ali pa hoteče, si priboriti nezavisnost od
Turčije in prisvojiti si novo ozemlje. Sicer pa go-
jimo trdno nadejo, da se nameravani konferenci
evropskih vlastij posreči, ohraniti mir ter vso za-
devo ugodno rešiti. Napredna Evropa se gotovo
ne bode obotavljala priznati balkanskim državam
onega stališča, na katerem se jim bode možno du-
ševno in gmotno razvijati.

Dogodki v vzhodni Rumeliji.

Položaj na Balkanu postal je tak, da morajo
voditelji slediti onim, katere bi morali voditi; vla-
darji morajo se radi ali neradi udati volji naro-
dovi. Nekov rusk list piše o srbskem kralji Mi-
lanu takó-le: Kralj Milan je, kakor se kaže, uže
dosti storil, da je pokazal svojo pripravljenost,
biti dunajski vladi prijeten in koristen, vendar se
mu more danes ali jutri zgoditi, da se bode moral
postaviti na čelo gibanju, katera priklopu Srbije
nič več in nič manj ne zahteva nego Bosno in
Ercegovino.

V Grški je javno mnenje tudi tako, da se
more vlada v Atenah primorati, da se pridruži
protestom Turčije proti združitvi vzhodne Rume-
lije z Bolgarijo. O Macedoniji in Bolgariji niti
ne govorimo. Tam se morejo vsako minuto dogo-
diti reči, po katerih bi itak zamotan položaj po-
stal še bolj kompliciran. Za vso Evropo bilo bi
zelo žalostno, če bi se oni dan, ko so posveto-
vanja konečno dospela do definitivnega rezultata,
pokazalo, da se sklenjene naredbe položaju kar
nič ne prilagajajo. Nihče ne more jamčiti za posle-
dice, katere bi nastale iz prvega, še tako malost-
nega vspeha turških čet v vzhodni Rumeliji. Če bi
prišlo tako daleč, potem ne bode Turčije zadrževal
noben protest, da zasede balkansko mejo,
navzlic Rusiji dani obljubi. Če pa se turške garni-
zije prikažejo na Balkanu, pregnati jih bode možno
od tam samo z velikimi žrtvami.

Neugodni izid iz zdanje zmešnjave bi imeli
potem pričakovati, če bi Turčija prepustila daljno
usodo Rumelije mnenju vlastij ter pri tem stavila
pogoj, da na vsak način zahteva strogo kazno-
vanje provzročiteljev zdanjega položaja. Mi ponav-

šiljam preč! — „A jaz vendar lahko zahtevam,
da mi poveste vzrok temu?“

Rouvenat zmaje z ramama ter mrzlo odgovori:
„Vzrok je ta, da vas nečem več imeti tu! Jaz
vas pošiljam preč, ker se meni takó ljubi; ali ste
me umeli?“ — „In, če jaz nečem oditi?“ zareži
se mladenič drzno. — „Na ta slučaj sem uže mi-
slil in sklenil, da vas tedaj s silo odpravim.“

Lepi Fran se ujezi. „Dobro je,“ zamrmra
tresoč se. „Jutre bodem videl, kaj imam storiti.“
— „Vi ne zapustite jutre, nego še ta večer pri-
stavo!“ — „Lejte si no, kako silo imate, go-
spodine Rouvenat,“ rogal se je Fran. „Navadno
se službe odpovedujejo osem dñn prej.“ — „Ter
se na to dotični izpuščenec izplača. Vi pa ste
predplačilo dobili in nemate ničesar več tirjati.
Sicer naložite še danes, ker nikakor nečem, da še
eno noč tukaj prebijete!“

Lepi Fran se je same jeze tresel. „Jaz sem
prav aboten,“ dé porogljivo, „da se sploh poni-
žujem, da se z vami pečam ter z vami pogovarjam.
Saj vi niste tu družega kakor hlapec. Vi mi ne-
mate prav nič zapovedati, in tudi pravice nemate,
zmerom v imenu mojega sorodnika, gospoda Jac-
quesa Melliera, delovati.“

Zdajci se vrata odpró, in posestnik vstopi.

ljamo, tako skončuje rusk list, še jedenpot svojo
trditev: če se bode posvetovanje kabinetov pre-
dolgo zavlačevalo, potem bodo vsled dogodkov po
polnem nepotrebni.

Kneza Aleksandra pozdravljajo v Plovdivu vsi
višji mohamedanski duhovniki kot kneza severne
in južne Bolgarije ter izrekajoči mu zahvalo za
dozdanje njegovo skrb, obetajo mu popolno uda-
nost. Knez obiskal je skoro vse mošeje v Plov-
divu, ter udeležil se mohamedanskih obredov. Du-
hovniki so se mu povsodi poklanjali ter ga prosili
varstva, on pa jim je zagotavljal, da bode varoval
v deželi mir in red, da bode branil čast in pre-
moženje vseh brez razločka vere.

Da se vzdrži mir na macedonski meji, poslal
je knez Aleksander pobočnika z odprtim pisanjem
ob meji bolgarsko-macedonski. V pisanji opominal
je knez civilna in vojaška oblastva, naj strogo
gledajo na to, da se ne kali javni mir; kdor bi
ga kalil, smatra se za sovražnika domovine.

Iz Plovdiva se poroča, da vedno dalje prodira
nadeja, da se bode dosegel ugoden uspeh za Bol-
garijo mirnim putem, sporazumno s Turčijo in
evropskimi vlastmi.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Konec.)

XII. Gosp. zbornični svetnik Vaso Petričić
poroča sledeče:

Nikdo, mislim, ne more ugovarjati, kolike va-
žnosti za ljudstvo sploh je, da gredó mestne ure
prav, ako se pomisli, v koliko slučajih je točnost
nepogojno potrebna. Trgovci in potujoče občinstvo
morajo se v železničnem in poštnem prometu rav-
nati po določenem času in vsaka zamuda prinaša
redno zgubo na denarju in času.

V Ljubljani je gledé dobrih ur kaj slabo in
tej neprilichnosti treba nujne odpomoči, kajti niti
dve izmed mnogih mestnih ur ne kaže enacega
časa.

Nemaram naštevati daljnih nedostatkostij in
neugodnostij, ki bi utegnile izhajati iz nepravilne
mere časa, opomnim le, da se je s poludanskim
zvonjenjem vpeljala točnost poldnevnega časa prej,
ko še ni bil v navadi pragarški čas. V novejšem
času skušalo je mnogo mest, kjer sta se mestno
življenje in trgovina bolj živahno razvila, pomanjk-
ljivosti čisto natančne točnosti prometnega časa
s tem odpomoči, da naznanjajo poldnevni čas s
topnim strelom.

S tem ne nameravam predlagati, da bi se to
z nekoliko sto goldinarjev napravilo tudi v Ljub-
ljani; marveč bilo bi z ozirom na potrebo natančne
točnosti prometnega časa zadostno, naj bi se tudi
v mestu naznanjal poldnevni čas s znamenjem,
kakor na južni železnici. S tem bi bilo mogoče

Močna njegova roka pade na Franovo ramo,
katerega obrne kakor vrtavko.

Starček se je bil za hipec časa probudil iz
svoje letargije. Njegov glas je bil močan in trd,
ko je izpregovoril: „Če Jacques Mellier, ki ti je
žalibog sorodnik, svoje srce, svoje zaupanje da-
ruje temu možu ter mu tudi gospodarstvo pove-
ruje, to se to godi zaradi tega, ker Pierre Rou-
venat je tega vreden! In njemu prepustim za-
upanje in avtoriteto svojo na vedno! Danes pa
moram Pierreu Rouvenatu vender-le nekaj očitati,
namreč to, da te davno prej prej uže ni vrgel iz
hiše, kakor vržemo iz hiše slabega hlapca ali škod-
ljivo žival! . . . Ti pa nisi le slab hlapec, nego
tudi malopridnik, mehkužnež! Ker si po svojem
očetu znal skrivnost, veselilo te je, da si zaniče-
vaje odkril to skrivnost ubogemu otroku, le da si
zadostil podli svoji maščevalnosti: Zadeti v srce
revni ženski, zasramovati jo pri vsej njeni nesreči
ter pasti se nad njeno bolestjo, — to je pir za
hudobno tvoje srce! . . . In ti si se še drznil reči,
da jo ljubiš! Lažnjivec! Pozna li kos blata, ki ga
namestu srca nosiš v srci, plemenito kako čuvstvo?
Ne! Ti ne zaslužiš, da bi te pomilovali ali da bi
ti stvar spregledali. Niti zaničevanja ne zaslužiš,
črv! Pierre Rouvenat te je v mojem imenu od-

uro na kacam osrednjem kraju mesta, n. pr. na
franciškanskem ali magistratnem stolpu, vsak dan
uravnati in bi se odpomoglo čuteči potrebšini,
katero napravo bi meščanstvo gotovo hvaležno
odobraval.

Rečena naprava bi se dala uvesti z malimi
stroški, tedaj predlagam: Zbornica naj se obrne
v tej zadevi do slavnega mestnega magistrata in
naj ga poprosi, da bi, v sporazumljenji s zbornico, v
odpravo navedenih nedostatkostij potrebno ukrenil.

Gosp. zbornični své nik Mihael Pakič pod-
pira predlog, ki se je potem vzprejel.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Vsi glasovi dunajskih listov o prestolnem
govoru jedini so v tem, da se odlikuje po obilici
zakonodavske tvarine ter govori o reformah, ka-
tere bodo gotovo pospeševale občni blagor. Listi
poudarjajo dalje, da se je stolni govor ognil vseh
narodnostnih in državno-pravnih vprašanj, jih iz-
ločil iz akcijskega programa vlade. Priporoča pa
se zmernost, katere naj bi se držali obe zbornici
državnega zbora. Če pa se vender še najdejo listi,
kateri hočejo v prestolni govor spraviti to, kar ni
v njem, izvira to pač iz njihove potrebe. Nezado-
voljni so prav za prav samo nemški nacionalci in
mladih Čehov glasilo, „Národní Listy“.

Eksekutivni odbor desnice državnega
zbora se je načelno uže izrekel, da prizna sre-
diščnemu klubu in klubu desnega središča po jed-
nega novega zastopnika, tako da bode v bodoče
„parlamentna komisija“ štela 17 članov.

Zaradi dogodkov v Kraljevem Gradcu izro-
čila se je 45 osebam zatožba. Pozvanih pa je več
nego sto prič. Zatožbo zastopa državni pravdnik.

Gledé evropske konference v Carigradu
se poroča, da bodo tja poslani zastopniki evrop-
skih vlastij imeli se baviti z rumelijskimi zadevami,
posvetovati se o položaji ter pripraviti potrebno
tvarino, na katere podlagi bodo potem vlasti iz-
rekle konečno besedo.

Tuje dežele.

Iz Belgrada se poroča, da je bila minolo
nedeljo deputacija dijakov pri kralji, proseča ga,
naj bi izvolil dijake uvrstiti v vojno. Kralj ugodil
je tej prošnji ter izrekel svoje zadovoljstvo ob pa-
trijotičnem obnašanji dijaštva. Mobilizacija se na-
daljuje.

Vzhodno-rumelijski dogodki obrnili so po-
zornost vse Evrope ná-se, skoro vse časopistvo
bavi se le s to zadevo, in evropski diplomatje
razmotrivajo le to vprašanje. Vsled dogodkov v
Rumeliji primorane so bile vse balkanske države
zaukazati mobilizacijo in oboroževanje. Z zadovolj-

pravljaj! Bil sem tukaj, slišal sem vse! Nu, ker
njega nečeš ubogati, ponavljam ti jaz njegov ukaz
ter te spodivam! Ali čuješ? jaz te spodivam! V
eni uri moraš odtod!“

In pokazavši mu vrata, dostavi Mellier še
oblastno: „Preč s teboj, preč! preč!“

Lepi Fran se zmuzne, še zmerom hudobno
režeč se, k vratom.

Na pragu pa se obrne ter oba starca žuga-
joče pogleda.

„Naposled sva se ga iznebila!“ reče Rouve-
nat. — „Moral bi bil takoj tvoj svet poslušati ter
malopridnika ne jemati v službo,“ pristavi Mellier.
„Takrat ga nisem še tako poznal kakor danes. On
ima oko hudičevo!“ — „Jaz sem zmerom pravil,
da ne bo nič iz njega.“ — „A kaj-li prav za prav
hoče?“ — „To, kar njegov oče: tvoje premoženje.“
— „Kakor da bi bil uže mrtev!“ zamrmra posest-
nik. — „Ali ne utegneta priti izgubljenca?“
vzdehne Rouvenat. „In Blanche?“ nadaljuje potem.
„Ali si jo videl?“ — „Da, tolažil sem jo neko-
liko. Ostalo morava narediti s združenimi močmi.
Če se jej resnica mora povedati, Pierre. . . . Jaz
se ne bom obotavljal. . . .“

(Dalje prihodnjič.)

stvom pa se mora omeniti, da se povsod, v Sredci in v Plovdivu, odkritosrčno trudijo, da se gibanje ohrani v zdanjih mejah ter se prepreči kripolitje. Tudi grški kralj priporoča, da se svojemu narodu zmernost in zaupanje v njegovo in njegove vlade modrost. Ruski listi izrekajo se tudi pohvalno o Turčiji, da postopa previdno.

Iz Carigrada se poroča, da slednja spomenica izrednega angleškega poslanika Drummonda Wolffa do Turčije ne obseza nikakih predlogov gledé angleško-turškega sporazumljenja v egiptovskem vprašanji. Da bi angleško-turške čete zasele Egipt, se tudi v spomenici ne omenja. Spomenica pa formalno priznava vse internacionalne pravice v Egiptu in tudi vrhovno oblast sultanovo; govor pa ni o nikakih dolžnostih Anglije.

Dopisi.

Iz Kamenika, 28. septembra. (Izv. dop.) Tako groznega dneva, kakor je bila minola sobota, nismo še doživeli v Kameniku. Mirno, niti najmanjše nezgode ne sluteči pričeli smo dan, a tem večji strah bil je pozneje. Okolo sedme ure zjutraj začuje se nenadno močan pok, hiše so se tresle in stekla po oknih so pokala. Prestrašeni prebivalci bežali so na ulico, boječi se, da bi se nanje ne podrli hiša; na ulicah so v skupinah stoječi blede prebivalci jeden drugega povpraševali, kaj se je zgodilo. Nakrat se raznese vest: V tovarni za smodnik unel se je smodnik in najbrže se bode še, to še ni prva nesreča. Da je tako poročilo moralo vsakega pretresti do kosti, je jasno. Na srečo se vendar ni več užgal smodnik. Prva vest bila je torej pretirana.

Unelo se jo okolo 600 kilogramov smodnika. Učinek unetja in razstrelbe bil je zelo močan. Poslopje, kjer se je unel smodnik, razletelo se je na drobne kosce, in nekatere dele odneslo je celo sredi mesta. Železna kolesa, po več centov težka, sredi mesta. Železna kolesa, po več centov težka, sredi mesta. Železna kolesa, po več centov težka, sredi mesta. Železna kolesa, po več centov težka, sredi mesta.

V bližini stoječe, blizu črevelj debele smreke so se upognile in nekatere so kar čez sredo pretrgane. V vseh bližnjih hišah popokala so stekla v oknih; tresk čul se je daleč izven Kamenika ter ljudi grozno prestrašil.

Kakor znano ima v tovarni vedno mnogo delavcev posla, a tedaj na srečo ni bilo nobenega blizu, tako da ni nihče poškodovan, kolikor mi je do zdaj znano. Dasi le nekoliko morete predočiti, kake razvaline je napravila ta razstrelba, naj vam povem, da se je takoj moralo najeti šestdeset delavcev, da so spravljali v stran razrušeno zidovje.

Grozen vam je bil prizor in nepopisen strah! Po cerkvah bilo je otožno plat zvona ter množici oznanjalo nesrečo. Na trgu zbirala se je požarna bramba ter se takoj podala na kraj nesreče, hoteča zastaviti svoje moči v rešitev bližnjega. Za njo hitelo je nebrojno občinstva proti smodnišnici. A tja dospевši, našli so vrata zaprta, nihče ni smel v notranje prostore. In zopet tu, kako ganljivi prizori. Pred vrati stale so žene tovarniških delavcev s svojo deco ter milo jokale, meneče, da so se morda njih možje ponesrečili.

Ko se je ljudstvu zatrdilo, da je vsa nesreča pri kraju, da se nihče ni ponesrečil, in je ljudstvo to samo uvidelo, odšlo je zopet domov.

Kaj je nesrečo povzročilo, se ne vé še; se vé da so razširjene razne govorice, kakor pač nastajajo ob takih prilikah.

Razne vesti.

(Žalosten konec dvoboja.) Pred ne dolгим stala sta si v Würzburgu dva višješolca, Lennig in Morschler, v dvoboju nasproti. Sporekla sta se bila zaradi malenkosti, in sicer je bil Lennig Morschlerja razžalil. Dvoboj se je zelo nesrečno končal, kajti Morschler bil je smrtno ranjen in je na mestu dvoboja umrl. Lennig hoté odtegniti se sodnji, pobegnil je v Švico. A dasi je ušel pred oblastnijo, svoji očitajoči vesti ni mogel uiti. On bil je namreč vsega

tega kriv in prokletstvo nesrečnega očeta, kojega jedini sin je ubiti bil, proganjalo ga je povsod, kamor je prišel. Tako zastoj miru iskajoč je obupal in je pred par dnevi z revolverjem storil konec svojemu življenju.

(Prebivalstvo v Carigradu.) Po uradnih statističnih podatkih ima Carigrad 871562 prebivalcev, in sicer je med temi le 364751 žensk. Mohamedanov je 384910, med njimi 179581 žensk; Grkov 152590, med njimi 60937 žensk; Armencev 149590, med njimi 65720 žensk; judov 44361, od teh je 21967 žensk; katoličanov je 6442, med temi 3233 žensk; protestantov je 819, od teh 331 žensk; latincev 1082, med njimi 554 žensk. Inozemcev je vsega vkup 129243, med temi le 28038 žensk.

(Kraszewski.) Sivolasi poljski romanopisec Kraszewski poroča iz svoje ječe v Devinu, da je njegovo zdravje zelo slabo: „Jaz sem bil zelo nevarno bolan,“ tako piše uredniku nekega časopisa. „Na sru in na plućih čutil sem bolezen in še zdaj čutim se zelo slabega. Jaz delam le malo, ali čisto nič, ker sem preslab — komaj, da morem še brati in tudi to le, ako knjige in predmete svojega berila večkrat spremenim. Jaz sem, kolikor se da, onemogel in v zares obžalovanja vrednem stanju.“ — Govorilo se je uže več ko jedenkrat, da bode stari, za svoj narod in za človeštvo sploh toli zaslužni pisatelj pomiloščen, a do sedaj se vsa ta poročila niso obistinila.

Domače stvari.

(Najvišji imendan.) Dne 4. oktobra daroval bode premil. gospod knezoškof dr. Misija povodom Najvišjega imendana Nj. veličanstva cesarja v tukajšnji stolni cerkvi ob 10. uri dopolodne slovesno sv. mašo. Gospod deželni predsednik razposlal je vabila k tej slovesnosti vsem civilnim in vojaškim oblastnikom, dvornim dostojanstvenikom in korporacijam v Ljubljani.

(Imenovanja.) Gospod deželni predsednik je imenoval kot predsednik finančne direktorije finančnega koncipista g. Antona Lenarčiča finančnim komisarjem, konceptnega praktikanta g. Heliodora Dlouhyja pa finančnim koncipistom. — Gospod deželni predsednik je imenoval vladnega oficijala Riharda Paschalija pristavom pomočnih uradov deželne vlade z naslovom „ravnatelj“; potem okrajnega tajnika Josipa Petriča vladnim oficijalom, vladnega kancelista Adolfa Rohrmanna okrajnim tajnikom in davkarskega oficijala v Mostaru Ludovika Stergarja vladnim kancelistom.

(Umirovljenje.) Glavni davkar g. Josip Podrekar bil je na lastno prošnjo stalno umirovljen.

(„Glasbena Matica“) imela je minolo soboto občni zbor, katerega se je udeležilo obilo članov. Ko je predsednik otvoril zborovanje, pozdravil je navzočne ter izražal veselje na tem, da se ga je udeležilo tako mnogobrojno članov, kar živo priča, da je zanimanje za to društvo v vseh krogih veliko. Na to je sledilo poročilo tajnikovo in blagajnikovo. Iz blagajnikovega poročila se razvida, da je visoko naučno ministertvo dovolilo podpore 200 gld., deželno in ljubljansko mestno zastopništvo po 500 gld. in kranjska hranilnica 50 gld. Šolo obiskavalo je 160 gojencev, katere sta poučevala dva učitelja, a zdaj moralo se bode učiteljsko osebje pomnožiti. Ker so stroški za šolo veliki, tudi blagajnično stanje ni proveč ugodno. Zatorej si ne moremo kaj, da ne bi tu rodoljube opomnili, da bi z denarnimi doneski nekoliko bolj podpirali ta velevažni zavod. — Na predlog društvenega člana izrekla se je z živahnimi „živio“-klici zahvala za društvo velezaslužnemu gospodu deželnemu predsedniku baronu Winklorju in deželnemu glavarju grofu Thurnu za darove in naklonjene podpore. — Pri volitvi novega odbora bil je dozdani predsednik zopet izvoljen. Na novo so bili sprejeti gg. Stanko Pirnat, Čelešnik in Svetek.

(Uboj.) Iz Kranja se poroča: V noči od 22. na 23. dan t. m. nastal je v Stražišči med sitarjema J. Česnom in Jožetom Trebarjem pri litru žganja prepir in pozneje na cesti pretep. Pri tem pretepu vrgel je Trebar Česna na tla, a ta se je vzdignil ter zabodel Trebarju nož v vrat tako globoko, da je nesrečni Trebar moral čez nekaj minut umreti.

(Vlak ga povozil.) Prizigalca svetiljk, 40letnega Franca Slavo iz Postojine povozil je pred-

večranjem ponoči ob 2. uri na postaji Reka pri karlovski železnici tovorni vlak št. 73. Slava je hotel iti čez železniške šine, a vlak je zadel ob njega ter ga vrgel na tla; kolesa odtrgala so mu glavo od telesa ter jo potem še deset korakov daleč odnesla. Železniški vodja ni vedel nič o nesreči; še le pozneje našli so delavci nesrečnega Slavo mrtvega.

(Na Rudolfovi železnici) pretrgan je vsled zadnjih nalivov med Jesenicami in Dovjem promet, tako poroča se nam z Gorenjskega z dne 28. t. m. Potovalci, ki so hoteli na Koroško, morali so zaradi tega peljati se na Maribor in od tu potem na Koroško.

(Požarna kronika.) Iz krškega okraja piše se nam: Dne 23. t. m. nastal je v na samem stoječi hiši Ivana Alifa v Ardrovem ogenj, ki je v kratkem času celo poslopje upepelil. Škoda ceni se na 250 gld. Zavarovan pogoreli ni bil. Kako je ogenj nastal, se ne vé.

(Blazni Anton Repe,) kateri je dné 27. t. m. ušel iz blaznice na Studenci, vrnil se je večeraj sam v blaznico.

(„Jurčičevih zbranih spisov“) izšel je ravnokar V. zvezek. Ta zvezek prinaša naslednje pripovedne spise: Hči mestnega sodnika. (Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja.) — Nemški válpet. (Povest.) — Sin kmetskega cesarja. (Povest iz 16. stoletja.) — Lipe. (Povest.) — Pipa tobaka. (Povest.) — V vojni krajini. (Povest.) — Ne bomo danes omenjali, kolikoga pomena je Jurčič za našo pripovedno literaturo, vsakemu je podrobno znano, a pri tej priliki moramo vendar slavno občinstvo opomniti, naj si izvoli ko hitro možno naročiti Jurčičeve zbrane spise, da bode dotičnemu odboru za izdavanje spisov možno ob primernem času izdati nadaljni zvezek. Izvrstna dela Jurčičeva ne smela bi manjkati v nobeni slovenski hiši; morala bi biti ponos vsakemu Slovencu. — Naročnina za vseh izišlih pet zvezkov znaša 3 gld. 50 kr., za elegantno vezanih 6 gld. Za Jurčičeve zbrane spise dobivajo se posebno krasne izvirne temno-rudeče platnice od najfinejšega platna z vtisneno zlato podobo Jurčičevo, izvod po 30 kr., z vezanjem 50 kr. pri Ivanu Bonaču, knjigovezu v Ljubljani. Tako elegantno vezana knjiga more dičiti vsak salon. Podpirajte torej, Slovenci, z obilimi naročili to domoljubno podjetje ter pomagajte tako dičnemu pesniku in pisatelju Josipu Jurčiču postaviti dostojen literaren spomenik.

„Národní Dom.“

Od odbora krajcarske podružnice „Národnega Doma“ došel nam je naslednji dopis: Krajcarska podružnica „Národnega Doma“ v Ljubljani razposlala je 250 knjižic, med temi četrtno z desetkrajcarskimi markami. Ako računamo, da se vsaka poslana knjižica po preteku leta, za kolikor je namreč preračunjena, izpolni, nadejati se nam je ob letu osorej samo od teh knjižic uže nad 9000 gld. To pa le v navadnih razmerah, ako se povsod le v običajnem redu vplačuje. Ker se pa dosti knjižic hitreje polni, in nam je uže sedaj, tedaj po preteku dveh in pol mesecev, došlo pet knjižic polnih, ni nam treba biti preveč optimističnim, ako upamo, da bo zgoraj omenjena svota uže poprej izplačana. Razven uže omenjenih treh knjižic (št. 10., 39. in 143.) dobila je namreč krajcarska podružnica v novejšem času novi dve krajcarski knjižici polni, namreč knjižico pod št. 4 kot četrto od g. A. M. iz Komende in pod št. 90 kot peto od g. Č. iz Trsta. Zanimanje postaja vedno večje in prodira uže v širše kroge. Občinstvo se jako pohvalno izraža tudi o prosti in vendar natančni kontroli z markami ter o malem trudu, ki ga imajo poverjeniki z nabiranjem. Upravni odbor „Národnega Doma“ sam je naročil te dni pri podružnici večje število knjižic z desetkrajcarskimi markami. Odlični rodoljub g. dr. Vošnjak vzel je desetkrajcarsko knjižico za gg. državne poslanca. Tako je prav. Ako se bodo začeli odlični in merodajni slovenski krogi za stvar živo zanimati, rastlo bo tudi zanimanje med slovenskim občinstvom sploh, veselo in vstrajno bo stopalo za njimi. Lepa hvala vsem, ki so se do sedaj uže z večjo ali manjšo svoto dejansko spominali naše gotovo blage ideje. Naj bi krepko vstrajali in našli še več posnemalecev. (Denar in oglasila za poverjeništvu pošiljati je g. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Národnega Doma“ v Ljubljani.)

Narodno - gospodarstvene stvari.

Čebelarjev koledar za mesec oktober.

S septembrom se čebelarstvo leto konča, tedaj je tudi treba, da vsak čebelar ob tem času svoj zapisnik za to leto konča in preračuni, kako se mu je pretečeno leto sponeslo. Omisli si mora s pričetkom oktobra nov zapisnik, v katerega se zapiše znesek letošnjega leta, da ga ima vsakdo prihodnje leto precej pri rokah, ako hoče v njega kaj pogledati. Tak zapisnik si lahko vsak po svoji volji naredi; vsak panj mora kako številko ali ime imeti. Zapisnik bi bil morebiti sledeče razdeljen:

- 1.) Številka ali ime panju.
- 2.) Dan, mesec in leto, kdaj se je panj obljubil, da se vé za starost satovja; povedano naj bo tudi od kod ali iz katerega panju je ta roj.
- 3.) Starost matice in njene lastnosti; t. j. če se več vrst matice goje, če je laška ali domača itd., če je lepa, velika ali pokvarjena, da se ob priložnosti lahko zmenja.
- 4.) Dan, mesec in leto, kdaj je panj rojil in številka panju, v katerega se je roj vsadil.
- 5.) Moč ljudstva, če je panj zelo, srednje ali le malo obljuden.
- 6.) Zaloga medu pri začetku prezimovanja.
- 7.) Način in lastnost izgotovljenega satovja; če je trotovo satovje v vališči, da se to spomladi lahko odstrani.

8.) Raznovrstne opombe; semkaj pride na pr. spomladi, kako veliko ljudstva je zgubil, koliko kilogramov medu je povžil, brezmatičen, poginil po griži, itd.

To bile bi najvažnejše točke, katere naj zapisnik ima, da bo čebelar vsak čas lahko svoje čebele pregledal.

Ob času ko se med pridobiva, naj se ga nekoliko za vsakojak slučaj ohrani, prazni in dobri satovi naj se ne raztope, temveč do prihodnje pomladi pustijo, da se ob tem času rojem z njimi pomaga.

Če so panjovi v prezimovanje (slabi) še niso združili, združijo naj se sedaj, če je vreme ugodno. Panjovi naj se s prepogostim krmenjem nikar ne nadlegujejo, ker to ravno tako škoduje, kakor spomladi preozgodno. Če se čebele zaradi hladu bolj skupaj stisnejo in žrela prazna ostanejo, treba je žrela pripreti, ali do devete ure zjutraj popolnoma zapreti, da nadležne ose ne pridejo ter medu ne jemljejo in srkajo. Kakor hitro pa solnce toplo posije, morajo se panjovi odmašiti.

V nekaterih krajih se zgodi, da se mrtvac (Totenkopfschwärmer) v panj zbaše, in to proti večeru ter se najé in napije medu. Pravijo, da ga za majhno žličico na enkrat povzije. Mrtvac lahko ves panj uniči. Tega obiskovalca se čebelar naj lažje obrani, če pri panjovih ne dela prevelikih zrel, ali pa naredi pripravo, s katero se žrelo lahko malo pripre, da je ožje. Tudi miši se na ta način ubraniš, le to glej, da žrela tako visoka pustiš, da delavke zamorejo skozi hoditi.

„Slov. čebelar in sadjerejec.“

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Plovdivo (Filipopolj), 30. septembra. (Reuterjevo poročilo.) Oblastva bodo sprejemala može med 18 in 32 letom kot prostovoljce; posebni vojni oddelek iz omikanih krogov skrbel bode po noči za red v mestih. — Knez poslal je do sultana deputacijo, da mu sporoči, da v provinciji vlada popoln red.

Berolin, 29. septembra. „Nordd. allg. Ztg.“ ugovarja poročilom listov, da bi se bilo uže dovršilo sporazumljenje med Španijo in Nemčijo, češ, da ima Nemčija odgovoriti še na drugo špansko noto; načrt odgovora je predložen cesarju in se bode odposlal še le konec tedna v Madrid.

Petrograd, 29. septembra. Pri diplomatski akciji v Carigradu, h kateri je dala Rusija inicijativo, ne gre za redno konferenco, marveč samo za združenje poslanikov, da se dá diplomatski akciji velevlastij jednoten značaj.

Bukarest, 29. septembra. Rusija je prepo- vedala izvažanje konj.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 30. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.65
» » srebru	82.20
Zlata renta	109.20
5% avstr. renta	98.65
Delnice narodne banke	860.—
Kreditne delnice	280.75
London 10 lir sterling	125.85
20 frankovce	9.98
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.90

Tuji.

Dnó 28. septembra.

Pri Maliči: Puntigam, uradnik; Kossinsky, Tummelsky in Kohn, trgovci, z Dunaja. — Baukovitz, trgovec, iz Belgrada. — Alner, senator, z obitelji, iz Sedmigradskega. Neuhaus, trgovec, iz Remscheid. — Müller, tovarnar, iz Königswalda. — Venier iz Trsta. — pl. Bognar, c. kr. podpolkovnik, iz Gorice. — Faraone Anton in Anzelm, trgovca, iz Treviže. — Kossovich Antonija z Reke.

Pri Slonu: pl. Roy, uradnik, iz Haaga. — Polzer, tovarnar, z Dunaja. — Jordan, pevek, iz Požuna. — Wilhelm, potov., iz Gradca. — Barbiens, tovarnar, iz Štirsk. — Deml, dohodkarjeva soproga, s sinom, iz Čabra. — Wiener, c. kr. lajtenant, iz Kotora. — Tutta, potov., iz Trsta.

Pri Tavčarji: Vrhunc, pravnik, z Dunaja. — Jurčič, c. kr. lajtenant, iz Zagreba. — Fetter, posestnik, z obitelji, iz Veglie.

Pri Bavarskem dvoru: Turec, pravnik, iz Gorice. — Kreinz, iz Gor. Grada.

Pri Južnem kolodvoru: Salzmann, lokom. vođa, z obitelji, iz Spljeta. — Stampfl in Haas iz Mlake.

Pri Avstr. carji: Pogačnik, c. kr. računski podčastnik, iz Pulja.

Prvo berilo in slovnica za slovenske ljudske šole

sestavila
Razinger in Žumer,
založila (148)

Kleinmayr & Bamberg,

pripuščeno je od vis. c. kr. naučnega ministerstva,
da se uvede v učilnice ter se bode pričelo razpošiljati še sredi meseca oktobra t. l.

V založništvu našem izšla je na svetlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic
iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
29. septbr.	7. zjutraj	729.21	10.4	jzpd. sl.	dež	0.60
	2. pop.	731.02	14.2	zpd. sl.	p. js.	dež
	9. zvečer	734.81	9.2			

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo; dalje

salicilno ustno vodo,
aromatična, vpliva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr., (115) 11

salicilni zobni prašek,
splošno priljubljen, vpliva zelo oživiljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

Blago za in obleke

le iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti

3:10 metrov { za gld. 4.96 iz dobre ovčje volne;
za » » 8.— » boljše » »
jedno obleko { » » 10.— » fine » »
» » 12.40 » jako fine » »

Peruvijci iz najfine ovčje volne v najmodernih bojah, najnoveje za **gospejne suknene obleke, meter po gld. 2.20 in gld. 2.40.**

Črni kožuhasti Palmerston-tricot, čista ovčja volna za **gospejne zimske plašče, meter po 4 gld.,** loden za **gospejne plašče zoper dež in oblačila.**

Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12.—. Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhnje suknje, blago za suknje in dežne plašče, tišl, loden, komis, predenino, cheviot, trikot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča

Ustanovljeno **Jan. Stikarofsky** — 1866 —
fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom **nefrankovano.**

Pošiljatve proti povzetju čez 10 gld. franco.

V zalogi imam sukna vedno za več negó 150 000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo sukneneh **ostankov**, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po **jako nizkih fabriških cenah** razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov **ni možno** razpošiljati **vzorkov** na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi **sleparija**, ako firme suknene blaga inserirajo suknene ostanke; v tacihi slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividno. (125) 24—8

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vsprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg štev. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajajo se brezplačno.

(137) 16—11